

YLEISTÄ

Jalostusneuvonta on Suomen Laikajärjestön jäsenille maksuton palvelu. Jalostusneuvonnalla pyritään parantamaan länsisiperianlaikojen terveydentilaa sekä käyttöominaisuuksia. Jalostusneuvonnat annetaan tämän jalostusohjeen mukaisesti. Jalostustoimikunnalla on oikeus poiketa näistä perustelluista syistä. Hyväksytyn jalostusneuvonnan voi saada ainoastaan ennen astutusta. Jalostusneuvontaa ei anneta pentueen syntymän jälkeen.

Kaikkien astutuspalstailmoitusten, jotka pääsevät lehteen tai nettiin, tulee olla jalostussuosituksen saaneita. Käytännössä tämä tarkoittaa, ettei korkeita terveysriskejä ole ja molemmat koirat ovat jalostuskelpoisia.

Nartunomistajan tulee ottaa yhteyttä jalostustoimikuntaan hyvissä ajoin ennen suunniteltua astutusta (suositus 2kk ennen astutusta), ja esittää suunnittelemansa yhdistelmät tarkastettavaksi, tai pyytää jaostoa etsimään sopivat urosvaihtoehdot. Jaosto pyrkii joka tapauksessa siihen, että nartun omistajalla olisi kolme urosvaihtoehtoa.

Jalostusneuvonta on voimassa kuusi (6) kuukautta neuvonnan antamispäivämäärästä lukien.

Jalostusneuvonta annetaan aina kirjallisena.

Kasvattajan on esitettävä jalostusneuvonta uroksen omistajalle ennen astutusta.

Pyytäessään jalostusneuvontaa neuvonnan pyytänyt henkilö sitoutuu luovuttamaan koiransa terveystiedot jaoston käyttöön.

Mikäli koiran omistaja haluaa uroksensa mukaan siitosvalintoihin, tulee omistajan ilmoittaa yhteystietonsa jalostusneuvojalle.

Terveys

Jaostolla on käytössä terveysriskilaskuri, joka ottaa huomioon koirien suvuissa olevat sairaudet ja viat kahdeksaan (8) sukupolveen saakka. Toistaiseksi laskurilla lasketaan todennäköisyyksiä hermostoperäisille sairauksille, silmäsairauksille, ihosairauksille, sisäelinsairauksille, kasvainsairauksille, purentavioille/hammaspuutoksille, sekä rakenteellisille vioille.

Terveysriskilaskurin avulla yhdistelmän terveystiedot jaotellaan seuraavasti:

1. Hyväksytty, Ei riskiä tiedossa – hyväksytään jalostukseen
2. Hyväksytty, kohonnut terveysriskiriski – hyväksytään jalostukseen
3. Ei hyväksytty, korkea terveysriskiriski – ei hyväksyntää jalostukseen

Mikäli yhdistelmällä on yhdenkään sairauden tai vian osalta luokitus ”Ei hyväksytty, korkea terveusriskiriski”, ei yhdistelmä saa hyväksyntää.

Jokaiselle yhdistelmälle annetaan kirjallinen jalostusneuvonta, josta käy ilmi jaoston tiedossa olevat terveysrasitteet kyseessä olevalle yhdistelmällä. Jaosto kehottaa jokaista pennun ottajaa pyytämään kasvattajalta jalostusneuvonnan nähtäväksi.

Mikäli yhdistelmällä on muita jaoston tiedossa olevia jalostukseen vaikuttavia vikoja tai virheitä, joita terveusriskilaskuri ei ota huomioon, jalostustoimikunta voi perustellusti estää hyväksynnän saamisen kyseiselle yhdistelmälle.

Jaosto noudattaa neuvonnoissaan voimassa olevia ohjeita, säädöksiä, lakeja ja asetuksia.

Neuvonnoissa huomioidaan mm Suomen Kennelliiton rekisteriohje, eläinsuojelulainsäädäntö (vuoden 2024 alusta alkaen Eläinten hyvinvointilaki sekä sitä täydentävä jalostusasetus). Tästä syystä jalostusohjeeseen voi tulla päivityksiä kesken toimikauden.

Sukusiitosaste ja sukukatkerroin

Hyväksytyn yhdistelmän sukusiitosasteen raja on 6,25 % (8-sukupolvea)

Hyväksytyn yhdistelmän sukukatokertoimen raja on 0,70 (6-sukupolvea)

Siitokseen käytön enimmäismäärät

Yksittäiselle koiralle hyväksytään kolme pentuetta. Yksittäisen koiran maksimi pentumäärä saa olla enintään 5 % neljän edellisen vuoden penturekisteröinneistä, tai 2.5% Suomen länsisiperianlaika populaatiosta. Suositellaan että koiralla on enintään 16 jälkeläistä elinaikanaan. Kasvattajan on kuitenkin rekisteröitävä viimeinen pentue kokonaisuudessaan. Rajana käytettäköön joko pentuemäärää tai jälkeläismäärää riippuen siitä, kumpi ensin täyttyy.

Jalostustoimikunta seuraa jälkeläisten käyttökoetulosten palkitsemisprosentteja.

Uusintayhdistelmä hyväksytään perustelluista syistä ainoastaan jalostustoimikunnan päätöksellä.

Kirjallinen jalostusneuvonta

Kaikki jalostusneuvonnat annetaan vain kirjallisesti. Neuvontalomake annetaan nartun omistajalle. Nartun omistaja on velvollinen esittämään kirjallisen jalostusneuvonnan uroksen omistajalle ennen astutusta sekä pentujen ostajille sitä pyydettäessä.

Kirjallisesta jalostusneuvontalomakkeesta käy ilmi seuraavat asiat:

- Nartun tiedot
- Uroksen tiedot
- Kasvattajan sekä uroksen omistajan yhteystiedot
- Tiedot mahdollisista terveysrasitteista
- Yhdistelmän sukusiitosaste 6-sukupolvea
- Yhdistelmän sukukatokerroin 6-sukupolvea
- Jalostuspisteet ja jalostusluokitus
- Terveystutkimusluokitus
- Hyväksyntä kyllä/ei perusteluineen
- Liitteenä terveysriskilaskurin yhteenvetosivu

Käyttökoeluookitukset

Käyttökoetuloksiksi hyväksytään Pohjoismaissa suoritettu virallinen koe tai Suomessa suoritettu pienpetotesti. Mikäli kokeen tulosta ei löydy Kennelliiton jalostustietojärjestelmästä tai Koiratietokannasta, tulee kopio koepöytäkirjasta toimittaa jalostustoimikunnalle saadakseen oikean luokituksen.

Länsisiperianlaikat luokitellaan viiteen jalostussuositusluokkaan A, B, C , D tai E omien koetulostensa sekä jälkeläistensä perusteella. Koetuloksiksi hyväksytään rodunomaisten pohjoismaisten käyttökokeiden tulokset. Jalostussuositusluokat antavat pisteitä alla olevan taulukon mukaisesti.

Jalostusluokka	I sukupolvi	II sukupolvi	III sukupolvi
A++	40p	20p	10p
A+	30p	15p	7,5p
A	20p	10p	5p
B	15p	7,5p	3,75p
C	10p	5p	2,5p
D	5p	2,5p	1,25p
E	0p	0p	0p

Yhdistelmät luokitellaan seuraavasti:

Koirien luokitukset koetulosten perusteella

Luokka	Urokset	Nartut
+	KVA tai KARH 1 tai luokkatulos kahdelta eri riistalajilta (KARH, HIRV, LINT)	HIRV 1 tai LINT 1 tai KARH 1 tai luokkatulos kahdelta eri riistalajilta (KARH, HIRV, LINT)
A	HIRV 1 tai LINT 1	HIRV 2 tai LINT 2
B	HIRV 2 tai LINT 2	HIRV 3 tai LINT 3
C	HIRV 3 tai LINT 3	Hyväksytty pienpetotesti tai AVO1-tulos MEJÄ-kokeessa tai VAHI1 tai HIRV-J1
D	Hyväksytty pienpetotesti tai AVO1-tulos MEJÄ-kokeessa tai VAHI1 tai HIRV-J1	-
E	-	-

Koirien luokitukset periyttämisen perusteella

Luokka	Urokset ja nartut
+	Lisäarvo A ja B luokan koiralle jonka jälkeläisistä 15% (1/6) täyttävät B suositusluokan vaatimukset. Jälkeläiset oltava kahdesta eri yhdistelmästä.
A	A ja B jälkeläinen eri yhdistelmistä
B	A jälkeläinen tai kaksi B jälkeläistä
C	B jälkeläinen

Terveystutkimuspisteytys

Terveystutkimuspisteisiin otetaan huomioon viralliset terveystutkimukset ja DNA-tutkimukset.

Yhdistelmän koirat saavat jalostuspisteilytykseen terveystutkimuksista pisteitä alla olevan taulukon mukaisesti. Terveystutkimuksista saa pisteitä ainoastaan ensimmäisessä sukupolvessa.

Tutkimus	Pisteet
Lonkkakuvaus	10p
Silmätutkimus	10p
Kyynärkuvaus	5p
Polvitutkimus	5p
Spondyloositutkimus	5p
Sydäntutkimus	5p
DNA-testi	5p

Huom: DNA-tutkimukset eivät korvaa kliinisiä tutkimuksia silmätutkimuksia.

1-7 -vuotiaalle koiralle tehty silmätutkimus on voimassa 36 kuukautta, alle vuoden ikäiselle koiralle tehty tutkimus on voimassa vuoden.

Lonkkaniveltutkimukset suositellaan suoritettavaksi koiran täytettyä 18 kuukautta. Tällöin kasvuvaihe on todennäköisesti päättynyt.

Mikäli terveystutkimuksen tulosta ei löydy Kennelliiton jalostustietojärjestelmästä, tulee kopio tutkimuksesta toimittaa jalostustoimikunnalle oikean luokituksen saamiseksi.

Terveysrasitteet

Mikäli yhdistelmään liittyy terveysrasite, näkyy se astutuspalstalla huomautukset -kentässä.

Varsinainen terveysrasitteen laatu selviää kasvattajalle toimitetussa jalostusneuvontalomakkeessa.

Jalostusohjeistuksen vaatimukset

- Molempien vanhempien tulee olla metsästyskäytössä (Länsisiperianlaikojen metsästysominaisuuskysely)
- Molempien vanhempien tulee olla lonkkakuvattuja ja tuloksien täytyy olla C tai parempi
- Jos toisella vanhemmista on C-lonkat, täytyy parituksessa käytettävällä koiralla olla A-lonkat

- Jos DNA-testissä koira on todettu jonkin sairauden kantajaksi, tulee toisen osapuolen olla DNA-testattu ja todettu terveeksi samaisen sairauden tai ei toivotun ominaisuuden osalta.
- Molempien koirien tulee olla silmien osalta tutkittuja
- Metsästys- ja terveystarkastus tulee palauttaa ennen astutusta molempien koirien osalta
- Molemmilla koirilla täytyy olla näyttelyistä vähintään laatuarvosana H, tai koira on todettu jalostuskatselmuksessa ulkomuodoltaan rodunomaiseksi.
- Yhdistelmän koirissa ei saa esiintyä perinnöllisiä sairauksia
- Yhdistelmän tulee läpäistä terveystarkastus
- Yhdistelmän koirilla ei saa olla muita terveysriskejä
- Sukusiitosasteen on oltava alle 6,25% (8-sukupolvea)
- Sukukatokertoimen on oltava alle 0,70 (6-sukupolvea)
- Ulkomaisen uroksen käyttöön jaosto antaa harkintansa mukaan hyväksynnän jalostuksellisten kriteereiden täytyessä (terveys, geenipohjan laajeneminen).
Ulkomaisen koiran tulee olla iältään yli 3 vuotta. Nartun omistaja ottaa hyvissä ajoin yhteyttä jaostoon ja kertoo suunnittelemansa astutuksen ja toimittaa tarpeelliset tiedot ulkomaisesta uroksesta.
- Kumpikaan koirista ei ylitä siitokseen käytön enimmäismäärän raja-arvoja
- Jalostusneuvonta on pyydetty ennen astutusta
- Yhdistelmän uusinnalle on jalostustoimikunnan hyväksyntä
- Tuontikoiran tulee olla yli 3-vuotias

ASTUTUSPALSTAT

Yleistä

Astutuspalstalta selviää:

- Yhdistelmän tiedot
- Sukusiitosaste 8. sukupolveen saakka laskettuna
- Sukukatkeroin 6. sukupolveen saakka laskettuna
- Kasvattajan yhteystiedot
- Astutusajankohta
- Pentueen tiedot
- Pentueen päivitystiedot
- Käyttökoeluokitukset
- Jalostuspisteet

Astutuspalsta A –kriteerit:

- Yhdistelmän jalostuspistemäärä vähintään 80
- Molempien koirien käyttökoeluokitus vähintään B
- Ulkomaisen uroksen käyttäminen parituksessa muiden jalostusehtojen täytyessä
- Molemmat koirat täyttävät jalostusohjeistuksen vaatimukset
- Molempien koirien jälkeläismäärä maksimissaan 12

Astutuspalsta B –kriteerit:

- Yhdistelmän jalostuspistemäärä alle 80
- Molemmat koirat täyttävät jalostusohjeistuksen vaatimukset

MUUTA

Jalostustoimikunnalla on oikeus perustelluista syistä poiketa astutuspalstan kriteereistä. Yhdistelmät pääsevät astutuspalstoille A ja B heti kun astutus on tapahtunut. Pentueilmoitus poistetaan viimeistään, kun pentue on kolmen (3) kk:n ikäinen, jos kasvattaja ei ilmoita astutuspalstan ylläpitäjälle myymättömistä pennuista ja pyydä ilmoitukselleen jatkoaikaa (max viisi (5) kuukautta).

TOIMINTAOHJEET

KASVATTAJA, TOIMI NÄIN

1. Harkitse, onko narttusi jalostuskelpoinen. Muista käyttö, näyttö, luonne ja terveys.
2. Pyydä ajoissa kirjallinen jalostusneuvonta.
3. Ole rehellinen pennunottajille ja muista näyttää jalostusneuvontalomake pentueesta kiinnostuneille.
4. Kannusta uutta pennun omistajaa järjestön jäseneksi.
5. Ilmoita jaostolle pentueessa havaituista vioista ja sairauksista.

UROKSEN OMISTAJA, TOIMI NÄIN

1. Harkitse, onko uroksesi jalostuskelpoinen. Muista käyttö, näyttö, luonne ja terveys.
2. Kun koirasi täyttää jalostuskelpoisuuden, ilmoita yhteystietosi jaostolle.
3. Tutustu jalostusneuvontalomakkeeseen.
4. Ota yhteyttä jaostoon, jos haluat lisätietoa.

PENNUNOTTAJA, TOIMI NÄIN

1. Tutustu rotuun hyvissä ajoin ja liity ajoissa rotujärjestöön.
2. Tutustu tarkoin tarjolla oleviin yhdistelmiin.
3. Hanki koira omia käyttötarpeitasi silmällä pitäen.
4. Muista, että vastuuntuntoinen kasvattaja antaa sinun tutustua yhdistelmän jalostusneuvontalomakkeeseen.
5. Ilmoita rotujärjestön länsisiperianlaikajaostolle mahdollisesti koirassasi ilmenevistä sairauksista tai vioista. Näin viemme rodun terveyttä eteenpäin.

6. Muista, että rotua jalostetaan faktoilla, joten käytä koiraasi terveystutkimuksissa, käyttökokeissa sekä näyttelyssä.